



ÅRSSKRIFT 2018

Fugleværnsfonden

For fugle, for folk, for fremtiden





HVEM ER VI?

Fugleværnsfonden er en almennyttig, erhvervsdrivende fond stiftet af Dansk Ornitologisk Forening i 1966, og har arbejdet som selvstændig almennyttig fond siden 2006.

VI VÆRNER OM DANMARKS FUGLE OG NATUR

Fugleværnsfondens formål er at værne om Danmarks fugle, blandt andet ved at medvirke til at bevare eller skabe vigtige fugleområder, især for truede og sårbare arter, og at foranstalte naturformidling fra fondens naturreservater.

FRISTEDER

Fugleværnsfonden ejer og administrerer i dag 22 naturreservater på knapt 1000 hektar over hele landet. På disse fristeder kan fuglene finde skjul, redesteder og føde. Tilsammen rummer naturreservaterne de fleste typer dansk natur med hovedvægt på de særligt truede naturtyper: enge og moser, strandenge, kystlaguner, kystfugleøer og naturskov. Flere af dem har status som fuglelokaliteter af både national og international betydning.

REN OG RIG NATUR

I naturreservaterne gennemføres en aktiv naturgenopretning og -pleje, eksempelvis i form af rydning af uønsket opvækst, vandsstandsregulering, etablering af yngleøer. De fleste enge og strandenge afgræsses eller også foretages høslæt. Gødning og sprøjtemidler anvendes ikke. På denne måde sikrer vi optimale levevilkår for de vilde fugle samt andre dyr og planter.

ENGAGEREDE FRIVILLIGE

Der er tilknyttet lokale arbejdsgrupper til 17 af vores naturreservater. På frivillig basis udfører de en lang række praktiske arbejdsopgaver. Det kan fx være forskellige naturplejeopgaver, vedligeholdelse af fugletårne, optælling af fugle og gennemførelse af ture for gæsterne. Det kræver ingen særlige forudsætninger at være med i en arbejdsgruppe - bortset fra lysten til at yde en engageret indsats for naturen og fuglene i samarbejde med andre. Hvis du har lyst til være en del af en arbejdsgruppe og gøre en forskel for fuglene i et af vores reservater, er du altid velkommen til at henvende dig til Fugleværnsfondens sekretariat.

MÅLRETTET NATURFORVALTNING

I alle naturreservater foretages en løbende overvågning af ynglefuglene og visse steder også af de rastende fugle samt padder og planter. Undersøgelserne danner grundlag for udarbejdelsen af langsigtede, målrettede plejeplaner for hvert område. Planerne er et vigtigt instrument for Fugleværnsfondens naturforvaltere og for arbejdsgrupperne, som følger de retningslinjer deri beskrevet.

Redaktion, korrektur og forsendelse:

Martin Iversen, formand og ansvarshavende
Kristian Dammand Nielsen, direktør
Allan Gudio Nielsen, naturvejleder
Hanne Havemose, kommunikationsmedarbejder
Maria Elisabeth Laursen, studentermedhjælper
Ellen Hansen, frivillig
Peter Vadum, frivillig

Layout og tryk: Hanne Havemose/STEP
Årsskriftet udgives af: Fugleværnsfonden
ISSN: 2445-7809

For- og bagsidefoto:
Brushane og sølvhejre af Allan Gudio Nielsen

DU KAN STØTTE FUGLEVÆRNSFONDEN

Fugleværnsfondens arbejde er kun muligt takket være støtte fra fugle- og naturelskere. Dit bidrag er afgørende for hvor meget vild natur, vi skal have. Du kan blandt andet støtte via:

SMS: Tekst FUGL50 eller FUGL100 til 1414
BANK: reg.nr. 8401 kontonr. 104 5329 (også muligt via hjemmeside)
MobilePay: Overfør bidrag til 90682

Se www.fuglevaernsfonden.dk for flere støttemuligheder



FRA AGERØ TIL BORNHOLM



På krydstogt gennem Danmarks natur, sådan kan vores 2018-tur fint betegnes. Et travlt år med mangeartede aktiviteter.

Agerø på Mors fik et nyt skjul, så der er fine muligheder for at opleve de lysbugede knortegæs, når de opholder sig her.

Ved Bøjden Nor åbnede vi en meget flot udstilling i Færgens ventesal, ligesom naturreservatet i august var en fortræffelig ramme for Fugleværnsfondens fællestræf. En kærkommen lejlighed til at takke de mange frivillige for deres store indsats.

I Nørreballe Nor blev yngleøerne sat i stand, så klyder og terner kan få gode vilkår. Få kilometer derfra fik Gulstav Mose på Langelands sydspids et helt nyt fugletårn, der i sig selv er

en waouv-oplevelse. Det skal ses. Ligesåvel som det nye fuglekig i Tryggelev Nor, hvor et helt nyt observations-skjul blev indviet. Her er man i øjenhøjde med fuglene – det første af sin art i landet. Tilmed kaster vi os i de kommende år over et nyt, stort projekt i Tryggelev Nor: EU-projektet Better BirdLife.

Nyord Enge blev udvidet med knap 20 hektar, så fonden nu ejer godt 200 hektar fuglerige strandenge her. Og fuglerige er de. Takket være samarbejde med gode lokale folk har vi sikret ynglefuglene mod prædatorer, så antallet af viber, rødben og andre engefugle er steget meget markant.

Årets første store begivenhed var indvielsen af Svartingedal på Bornholm. Nu hvor den gamle naturskov er kommet frem i lyset, har naturvenners dom været enstemmig: et plets kud af et naturreservat med fornem natur.

Der har været solskin over Fugleværnsfonden i 2018. Vi husker alle den meget solrige sommer. Heldigvis slog tørken først igennem til sidst i fuglenes ynglesæson, som generelt har været god. Efterårets lune og fugtighed fik for alvor gang i væksterne. Buske, urter og græsser groede som bare pokker. Det gav meget ekstra arbejde med slåning og rydning.

Det er dejligt at mærke den store opbakning til Fugleværnsfonden. Uanset om det er den vigtige økonomiske støtte eller det værdifulde frivillige arbejde. Enhver støtte, stor eller lille, er alfa og omega for indsatsen. Det er med glæde, at jeg siger tusind tak til alle: fuglevenner, fonde, virksomheder, myndigheder, der har støttet fondens arbejde.

Martin Iversen, formand

INDHOLD

- 4/ INNOVATIVT OBSERVATIONSSKJUL
- 6/ BETTER BIRDLIFE
- 8/ EN RIGTIG SJAPVANDSAND
- 10/ VIKTOR ER YNGSTE FRIVILLIGE
- 12/ NUTTEDE KOLIBRIER
- 13/ FLEMMING QUIST MØLLER
- 14/ 10 ÅRS FUGLEMEKKA I NIVÅ
- 16/ NYT TÅRN I GULSTAV MOSE
- 18/ NY SPONSORAFTALE MED GUBRA
- 19/ KORT NYT
- 22/ ØKONOMISK BERETNING
- 23/ BIDRAGSYDERE
- 23/ SEKRETARIAT OG BESTYRELSE



NATURFORMIDLING

Kært barn langt navn: Det Innovative Observationsskjul skal være med til at give besøgende helt nye oplevelser med fuglene, også uden kikkert. DIO, som det også kaldes, blev indviet i september og står nu klar til helt nye fugleoplevelser i Tryggelev Nor på Sydlangeland, som den første af sin slags i landet. Velkommen til:

EN NÆRFUGL OPLEVELSE

Af Jørn Dyhrberg Larsen

Når man sætter sig til rette i Det Innovative Observationsskjul har man mulighed for at opleve fuglene i deres element på få meters afstand – de ved nemlig ikke, at man er der, da der er envejsglas i ruderne. Desuden er man i niveau med fuglene, da der er tale om et flydende skjul, så skjulet hæver og sænker sig sammen med vandstanden i noret.

Et nyt og anderledes fuglekig

Hvor man tidligere har fokuseret på at bygge tårne og skjul, der kunne give et godt overblik over fuglene i området, fx ved at komme op i højden, går den nye type skjul i modsat retning. Her handler det om den nære, intime naturoplevelse, som man får, når man ubemærket kan følge enkelte individer i deres dagligdag helt tæt på. Det er noget, man ikke oplever hver dag, og forhåbentlig noget man husker.

Natur gælder os alle

I Fugleværnsfonden mener vi, at formidling og oplysning er vejen frem, hvis vi skal sikre den fremtidige forståelse for, hvorfor vi skal bevare og passe godt på den natur, som vi alle er en del af.

De første fotos taget fra skjulet: Fiskehejre af Keld Skytte-Petersen (th og tv), sølvhejre af Henrik Fjeldsted og bjergvipstjert af Jane Ditzel (th). Fotoet øverst til højre er af Det Innovative Observationsskjul kort før indvielsen i september, hvor de omkringliggende omgivelser var blevet ryddet for tagrør i forbindelse med implementeringen af skjulet. Tanken er, at det skal vokse mere til, samtidig med at opvækst foran envejsruderne så vidt muligt holdes nede.

Med Det Innovative Observationsskjul, håber vi også at ramme de nysgerrige, der ikke allerede har fugl på nethinden. Det er for alle.

Ophavsmænd og finansiering

Ideen til skjulet kom fra Fugleværnsfondens naturvejleder Allan Gudio Nielsen, som havde fået helt fantastiske fugleoplevelser og -fotos i et lignende skjul i Ungarn, designet af Bence Maté, som også har lavet samme type skjul i lande som Sydafrika og Costa Rica.

Det danske skjul, som er den første af sin art i landet, er finansieret af Realdania og Aage V Jensen Naturfond og udviklet i samarbejde med det norske Biotope og danske Henrik Innovation og Holscher Design.

DELTAĞ I FOTOKONKURRENCE

TTS Langeland, Henrik Innovation og Holscher Design udlover et gavekort til Naturbutikken (værdi af 1500 DKK) for det bedste foto taget fra skjulet. Vil du være med, kan du uploade fotos til: <https://www.facebook.com/tryggelev>. Her kan du også følge med i hvilke andre fotos, der er taget fra skjulet. Deadline er den 25. september 2019.



DIO af Allan Gudio Nielsen



September var startskuddet på Fugleværnsfondens sjette EU LIFE-projekt: **BETTER BIRDLIFE**

Af Søren Ring

Fugleværnsfonden og ni andre partnere vil over de næste syv år gennemføre en lang række indsatser for ialt 62 millioner kroner i 22 delprojekt-områder i 11 Natura 2000-områder. Det betyder, at der kommer til at ske en række forandringer og forbedringer for fuglelivet og naturen i fondens store naturreservat på Sydlangeland. Tryggelev Nor og tre omkringliggende nor indgår nemlig i projektet med de dertilhørende strandenge, enge, rørskove, yngleøer, hatbakker, overdrev og strand, sand og klitkyst-strækninge.

Identificering af trusler

Projektets planlagte indsatser skal forbedre levevilkårene for 14 fuglearter på EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv og 10 naturtyper på EU's Habitatdirektiv. I den forbindelse er der identificeret otte hovedtrusler imod disse arter og naturtyper: manglende gode ynglepladser, for få fødemuligheder, forarmelse af yngle- og vinterrastelokaliteter på grund af for stor nærringstofbelastning, forstyrrelser, prædation fra mink, mårhund og ræv samt manglende naturlig hydrologi og tilgroning. Den sidste og ottende trussel handler om offentlighedens manglende kendskab til Natura 2000's naturtyper.

Fokuserter og fokusnatur

I Tryggelev Nor betyder det helt konkret, at Better BirdLife i den grad vil forbedre forholdene for nogle af Danmarks mest sårbare fuglearter, som eksempelvis hav-, fjord- split- og dværgterne, klyde og mosehornugle, og det bliver med fokus

på naturtyperne kystlagune (dvs. nor) og strandenge, hvor blandt andet stenrev, yngleøer og græssede strandenge skal udvikles og styrkes.

Første fase: forundersøgelser

Tiltagene i Tryggelev Nor bliver omfattende og mange. I første omgang i form af flere typer af forundersøgelser, blandt andet endnu mere viden om fuglearterne og naturtyperne i området, vandkvaliteten og tilledninger til norene, projektering, detailplanlægning og udbud af en række tiltag såsom rydninger, udpining af delområder, fjernelse af invasive arter, prædationsregulering, hydrologiske forbedringer, reetablering af holme og yngleøer, meandering af de gamle ralgrave og ændringer i afgræsningen. Altsammen indenfor den form for naturforvaltning, som Fugleværnsfonden efterhånden har mange års erfaring med.

Styrkelse af formidlingen

Et andet vigtigt mål i projektet er formidling. Skal man forstå vigtigheden i at beskytte sårbare arter og naturtyper, er det vigtigt at fortælle om deres eksistensgrundlag samt at udbrede kendskabet til Natura 2000-områder i det hele taget. Derfor er der medtænkt en række informationsindsatser i projektet, særligt med fokus på børn og unge. For Fugleværnsfonden betyder det, at den syvårige projektperiode byder på flere ture, nye foldere og informationstavler, forbedring af skjul samt et samarbejde med Johannes Larsen Museet i Kerteminde og med lokale skoleklasser.

Det overordnede mål

Ambitionen er i sidste ende at styrke så mange af

fuglenes levesteder som muligt, både hvad angår ynglesteder, rasteområder og der, hvor fuglene søger føde. Projektet omfatter både indsatser på land og indsatser til havs. Better BirdLife er på nuværende tidspunkt i sin første indledende fase; vi glæder os til udviklingen.

FAKTA OM PROJEKTET

Better BirdLife er primært finansieret af EU's LIFE-fond, men har også opnået støtte fra 15. Juni Fonden, A.P. Møller Fonden samt Aage V. Jensens Fonde. Dertil kommer de 10 partners egenfinansiering.

Better BirdLife gennemføres i den vestligste del af Østersøen fra Møn over Langeland til Slesvig-Holsten og op igennem og langs Lillebælt.

De 9 andre partnere er: Stiftung Naturschutz Schleswig-Holstein, Kystdirektoratet, Syddansk Universitet, Middelfart (som overordnet projektleder), Kerteminde, Kolding, Nordfyn og Sønderborg kommuner og Naturstyrelsen Fyn og Storstrøm.

Projektets fokuserter (Y-yinglefugl, T-trækfugl):

Fjordterne (Y)*
Havterne (Y)*
Splitterne (Y)*
Dværgterne (Y)*
Klyde (Y)*
Brushane (Y)*
Plettet rørvagtel (Y)
Engsnarre (Y)
Engryle (Y)
Mosehornugle (Y)*
Ederfugl (T)
Bjergand (T)
Toppet skallesluger (T)
Hjejle (T)

* de fuglearter, Fugleværnsfonden skal levere forbedringer for i Tryggelev og de andre tre nor (Salme, Nørreballe og Kliese Nor).



Havterne, en fokusart for projektet. Foto: Peter Dam.

Atlinganden: EN RIGTIG SJAPVANDSAND

Af Allan Gudio Nielsen, foto: Allan Gudio Nielsen og Josephine Nøhr Ryborg

Atlinganden hører til blandt vores mindste ænder. Faktisk er det kun krikanden, som er mindre. Hunnerne hos de to arter ligner hinanden meget, mens hannen hos atlinganden let kendes på den markante hvide stribe hen over øjet.

På Fugleværnsfondens naturreservater yngler der atlingænder på Nyord Enge, Tryggelev Nor, Nakskov Indrefjord, Saksfjed Inddæmning, Bremsbøl Sø og Sølsted Mose. Især Nyord Enge er et smørhul for atlinganden. Her er masser af sjapvand, og i 2018 ynglede der seks par på engene.

En kort fornøjelse

Atlinganden er kun på kort visit i Danmark. Vores ynglefugle ankommer i april-maj, og allerede sidst på sommeren trækker de syd på mod Afrika, hvor mange overvintrer i de vestafrikanske floddeltaer syd for Sahara.

Nedtur for bestanden

På grund af dræning og opdyrkning af våde enge og moser gik atlinganden tilbage i tiden omkring 2. Verdenskrig i Danmark, og desværre går det fortsat nedad bakke for arten i hele Europa. Det

skyldes sandsynligvis jagt i lande som Albanien og risdyrkning på de oversvømmede arealer langs de vestafrikanske floder.

Kært barn mange navne

Og hvad er egentlig historien bag fuglens specielle navn? Atlinganden hed oprindeligt "etterlingsand". Man mente, at den kom fra et lille efterlagt æg, som gråanden lagde til sidst i kuldet. Altså efternølerand...

Hr. og fru atlingands fredelige spadseretur bliver forstyrret af et par kampivrige brushaner.



FUGLENE





Frivillighed har ingen aldersgrænser:

'JEG VIL BARE GERNE GØRE NOGET GODT

Mange børn og unge vælger tit skærmen derhjemme i stedet for en tur ud i det fri. Men sådan er det ikke for Victor, Fugleværnsfondens yngste medlem til dato. Han vælger endda hellere familiearrangementerne fra til fordel for en tur ud med den frivillige lokale arbejdsgruppe, som han er en del af.



Stolt fremviser af skovhornugle til ringmærkning i Gulstav Mose. Foto: Børge Rasmussen.

Af Hanne Havemose

Det er ikke nogen hemmelighed, at de fleste af Fugleværnsfondens arbejdsgrupper mestendels består af voksne – til tider temmelig granvoksne, som laver masser af fugleformidling og plejer naturen i fondens naturreservater. Men der er altså undtagelser og positive overraskelser. Som i Fugleværnsfondens sydlangelandske arbejdsgruppe, der nu kan bryste sig af fondens yngste frivillige medlem nogensinde: Victor er lige blevet 12 år, og han er helt på, når der skal ryddes, fældes og ordnes i fondens naturreservater på Sydlangeland.

Frivillig uden kikkert og kørekort

Det startede lidt tilfældigt med, at han blev hevet med til et Åbent Tårn-arrangement af en voksen bekendt, Henrik, som også er frivillig i arbejdsgruppen. Her oplevede han havørn og rørhøg for første gang og mødte flere fra arbejdsgruppen, som lagde mærke til hans begejstring og inviterede ham til arbejdsdag.

Efter et par gange som frivillig naturplejer, meddelte Victor uden tøven, at han gerne ville være fast med i gruppen, men at han havde lidt besvær

med transport, da han ikke havde noget kørekort! Det blev dog hurtigt løst. Børge, som er tovholder i arbejdsgruppen, sørgede for at få hilst på hans mor, så hun vidste, hvem der kørte rundt med ham. Og siden da, løber Victor hen i krydset i den gade i Rudkøbing, hvor han bor, for at blive samlet op af Børge, når der er arbejdsdag.

Stort gåpåmod

Og det frivillige engagement fejler ikke noget: - Han tager fuldt og helt fat på de opgaver, som vi giver ham, og han er meget høflig og velopdragen, så man er lige ved at blive forbavset. Når jeg sender en indkaldelse ud, går der ikke mange timer før han ringer og spørger, om vi vil tage ham med. Og selvfølgelig vil vi det, fortæller Børge, som er tovholder i arbejdsgruppen.

Om det så er rengøring i den lille hytte i Tryggelev Nor, der er fuld af muselort, så klarer han også det. Eller nedrivning af det gamle tårn i Gulstav Mose. Indimellem krydret med lidt havørn over hovederne eller andet fuglegodt:

- Jeg laver alt muligt, hvad de sætter mig til, fortæller Victor med et skuldertræk, jeg pudser

FRIVILLIGHED

- FOR NATUR OG FOR FUGLE'



Victor til frivilligt fællestræf ved Bøjden Nor, hvor han blandt andet var ansvarlig for at få uddelt naturreservatets foldere til gæsterne. Foto: Henrik Fjeldsted.

vinduer, fejer, klipper og rydder buske. Jeg deler også brochurer ud, når der er arrangementer og fællestræf. Og til ringmærkning fik jeg lov til at tjekke nettene og at holde fuglene, inden de skulle ringes og slippes fri, fortæller han ikke helt uden stolthed i stemmen.

Ornitolog in spe?

For dem der vil opleve fuglelivet på nært hold, er Langeland et slaraffenland for fugle, og Victor har allerede set en del, som han nævner i flæng: - Trane, fiskehejre, sølvhejre, havørn, rødhals, tårnfalk, fjeldvåge, stork, musvåge, rød glente, munk, musvåge...

Men han ved også, at det kræver øvelse at kende forskel. Her har han gode mentorer i de frivillige fra arbejdsgruppen, hvoraf flere jo har opbygget fugleerfaring over mange, mange år. Derfor valgte hans mor også, med godkendelse fra hans lærer, at give ham fri til indvielsen af det nye innovative observationsskjul, som faldt på en hverdag:

– sådan en dag lærer han jo lige så meget som på en skoledag, fortæller hun.

Hele pakken

Det er imidlertid ikke kun fuglene, der trækker. Det er hele pakken: at være aktiv udendørs, sammen med andre, lære om fuglene og samtidig gøre en forskel:

- jeg vil bare gerne gøre noget godt for naturen og for fugle. Og for at menneskene kan se det, som han svarer.

Indtil videre er det en interesse, han er ret alene om i sin aldersgruppe: de vil hellere 'game' end 'birde'. Men hvem ved, måske andre får øjnene op for muligheden?

FAKTA

Fugleværnsfonden har 17 frivillige arbejdsgrupper over hele landet, som tæller over 200 medlemmer. De varetager alt fra formidling, naturpleje til kagebagning. Er du interesseret, er du altid velkommen til at kontakte Fugleværnsfondens sekretariat for at høre nærmere.

FRIVILLIGHED

Ej blot til fugl

NUTTEDE 'KOLIBRIER' PÅ HYLLEKROG

Tekst og foto: Allan Gudio Nielsen

Kolibrier skal man til Amerika for at opleve. De findes kun i Nord- og Sydamerika og træffes aldrig i Europa. Men ved første øjekast, så ligner den dagaktive aftensværmer, duehale, virkelig en lille kolibri, når den på svirrende vinger står stille i luften og med sin lange snabel suger nektar fra blomsterne. Dertil har den voksne duehale antydning af "halefjer", så det er måske ikke så underligt, at den ofte forveksles med en sød lille kolibri.

Masseinvasion

Duehalen stammer fra Sydeuropa og ses normalt kun i begrænset antal på vores breddegrader selv i varme somre. 2018 slog dog alle rekorder. De første duehaler blev allerede observeret i maj, hvor milde sydlige vinde bragte dem til Danmark. De gik straks i gang med at starte en ny generation, som i løbet af efteråret begyndte at trække mod Sydeuropa.

Duehaler ved Hyllekrog

Ligesom mange fugle er det lille insekt ikke begejstret for at flyve over havet, og derfor blev der i løbet af sensommeren set rigtig mange duehaler blandt andet i Fugleværnsfondens naturreservat ved Hyllekrog på Sydlolland. Her tankede de brændstof til den lange rejse i de mange strand-sennep, som vokser langs stranden.

Ved Hyllekrog blev der desuden observeret æglæggende duehaler på planten gul snerre i starten af september. Om æg og larver nåede at udvikle sig til endnu en generation af flyvefærdige duehaler er uvist, men der blev set duehale i området i starten af oktober, så måske det lykkedes.



NATURFORMIDLING



'At sidde i naturen og slå ørerne ud er aldrig spild af tid'

TAK TIL ÅRETS PROFIL

Af Hanne Havemose, foto: Allan Gudio Nielsen

Flemming Quist Møller er gjort af det stof, som ornitologer er lavet af, nemlig et ganske særligt dna, som viser sig ved en medfødt drift susende blodet: længslen efter det ultimative fuglefix. Ikke kun som jagten på endnu et kryds på listen, men som den store oplevelse fugle og natur kan give én, og som han tilmed formår at oversætte i sine fantastiske film, tegninger og fortællinger, som fx børnebogsklassikeren Cykelmyggen Egon eller Bennys Badekar.

Kratluskeriet, som han kalder det, er en helt særlig måde at opleve verden på. Og hvorom

han siger: 'At sidde i naturen og slå ørerne ud er aldrig spild af tid'. Quist Møller formidler en verdensanskuelse og en mangfoldighed, der beskriver naturen på godt og ondt.

Flemming, fuglene og fonden

Han har fulgt med i Fugleværnsfondens arbejde helt fra begyndelsen af og betragter det som et 'vidunderligt initiativ', der tilgodeser ikke bare fuglene, men også den natur, som de er en del af: 'Jeg er jo vild med natur – først og fremmest fugle. Men de er jo bare indgangen til en masse andre naturoplevelser, når man er derude'.

STØT FUGLEVÆRNSFONDEN med FQM

Flemming Quist Møller har kvit og frit doneret et sæt signerede kunsttryk til Fugleværnsfondens, som kan ses på www.fugleværnsfonden.dk. De første bidragsydere, der bidrager med over kr. 500,- kan derfor få et signeret kunsttryk af kunstneren med i købet. Så længe lager haves. Husk at opgive navn og adresse ved donationen, så vi kan sende til rette modtager.



Og det mener han, at Fugleværnsfondens er med til at beskytte: 'Netop fordi der kun er bittesmå gnallinger af uberørt natur tilbage i Danmark, skal vi passe enormt godt på det lille, vi har. Og derfor er Fugleværnsfondens arbejde med at få fredet flere områder og lave naturpleje meget vigtigt'.

Det er med stor varme, at Fugleværnsfondens siger tak for Flemming Quist Møllers støtte og engagement i 2018.

PROFIL 2018

10 ÅR FOR NIVÅ BUGT STRANDENGE

Langs strandvejskysten i Nordsjælland ligger et unikt og åbent strandengsområde, som er et af de få steder, hvor der ikke er bygget helt ud til vandet. Her går græssende køer, og fuglene har deres helt egen oase, som er blevet til takket være Fonden Den Hageske Stiftelse, som ejer en stor del af området, og som vi har besøgt i anledningen af 10-året for samarbejdet med Fugleværnsfonden.

Af Hanne Havemose

På en vindblæst februar dag for 10 år siden havde Fugleværnsfondens formand Martin Iversen og direktør for Fonden Den Hageske Stiftelse, Jørgen Hage, sat hinanden stævne helt ude ved tangen i Nivå Bugt for at drøfte et eventuelt samarbejde, som skulle tilgodese beskyttelsen af den oprindelige natur i området og fuglenes levevilkår på en lokalitet af stor fuglemæssig betydning.



*Direktør for Fonden Den Hageske Stiftelse, Jørgen Hage.
Foto: Allan Gudio Nielsen.*

- På det tidspunkt var Nivå Bugt Strandenge præget af de mange forskellige besøgende, som hver især betragtede det som en perle, hvor man kunne dyrke denne eller hin fritidsaktivitet, fortæller direktør Jørgen Hage, som gerne ville bevare området åbent for publikum med bedst mulig respekt for dets naturmæssige værdi.

Men mange besøgende havde så modstridende interesser for områdets anvendelse, at der oftere og oftere opstod uoverensstemmelser som ikke lod sig løse.

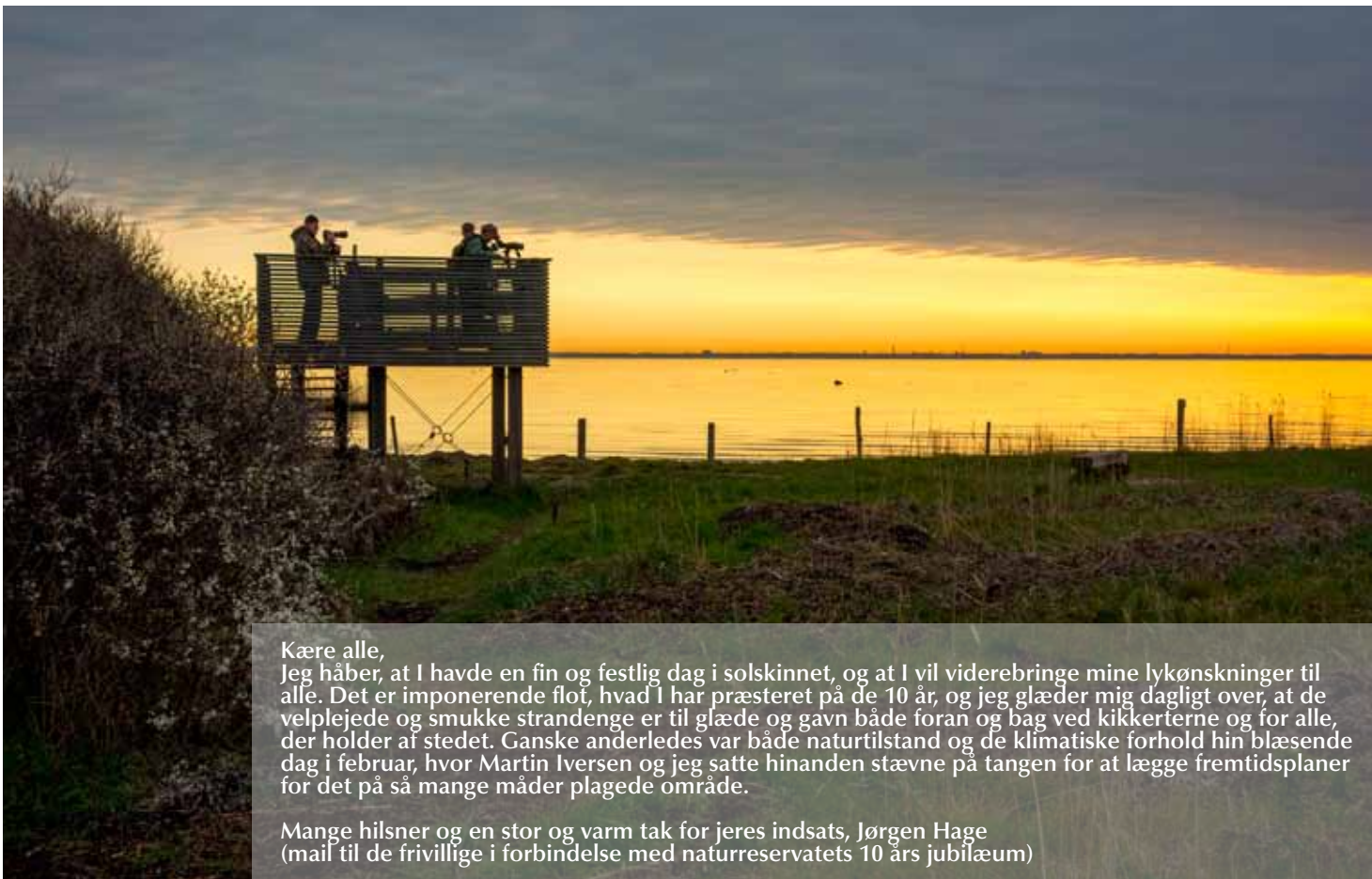
Hertil gjorde den store landskabsfredning fra 1984 sig også gældende. Den betød, at Nivå Bugt Strandenge skal friholdes for bebyggelse og opretholdes, som arealerne tog sig ud på fredningstidspunktet. Fredningen lå fuldstændig i tråd med Fonden Den Hageske Stiftelses visioner for området, men 'at opretholde naturen som den tager sig ud på et givent tidspunkt' er en krævende opgave, erkender Jørgen Hage:

- Fredningen betød, at der skulle holdes en grad af status quo. Men det kan være svært, når det er natur der er tale om, siger han med et smil, - det kræver kontinuerlig pleje, eksempelvis at åbne områder skal vedblive at være åbne, eller at arealer med tæt krat og buske ikke må springe i skov.

Så da formand og direktør mødtes hin februar dag på tangen, synes det oplagt at etablere en administrationsaftale med Fugleværnsfonden som naturforvalter. En aftale som fortsat løber med gensidig og stor tilfredshed den dag i dag.

I juli 2018 kunne naturreservatet således holde jubilæum helt på fuglenes og naturens vegne, hvorom Jørgen Hage gør følgende status:

- Jeg glæder mig dagligt over den beslutning om samarbejde. Fugleværnsfondens hensigter med området falder helt i tråd med vores ønske: nemlig at værne om den natur, vi er omgivet af. Og den skal være tilgængelig på naturens egne præmisser, hvilket Fugleværnsfonden i den grad er garant for. Fugleværnsfonden er med til gøre stedet spændende og helt unikt med sin fugle- og naturformidling til de mange besøgende.



Åbent Tårn i Nivå Bugt Strandenge en tidlig morgen i august.
Foto: Bo Svensmark.

Kære alle,
Jeg håber, at I havde en fin og festlig dag i solskinnet, og at I vil viderebringe mine lykønskninger til alle. Det er imponerende flot, hvad I har præsteret på de 10 år, og jeg glæder mig dagligt over, at de velplejede og smukke strandenge er til glæde og gavn både foran og bag ved kikkerterne og for alle, der holder af stedet. Ganske anderledes var både naturtilstand og de klimatiske forhold hin blæsende dag i februar, hvor Martin Iversen og jeg satte hinanden stævne på tangen for at lægge fremtidsplaner for det på så mange måder plagede område.

Mange hilsner og en stor og varm tak for jeres indsats, Jørgen Hage
(mail til de frivillige i forbindelse med naturreservatets 10 års jubilæum)

VIGTIGT HOTSPOT

Nivå Bugt Strandenge er det bedste fugleområde på den nordsjællandske Øresundskyst, hvor vadefugle og andre vandfugle har mulighed for at raste og fouragere, og en betydningsfuld lokalitet for mange trækfugle. Omkring 180 forskellige fuglearter er observeret i området i 2018. Fx har over 1000 ederfugle og 700 toppede lappedykkere rastet der i år. Antallets størrelse viser tydeligt områdets betydning for fuglene.

NATURFORVALTNING

Fugleværnsfondens gældende plejeplan løber fra 2016 – 2031 og tilgodeser mangfoldigheden af dyr og planter. Blandt andet ved hjælp af afgræsning med kreaturer, som skaber optimale lysåbne forhold for strandengsfuglene. Tagrør holdes nede, og bjørneklo og rynket rose på afstand.

IKKE UDEN FRIVILLIGE

En uundværlig del af Nivå Bugt Strandenges sammenhængskraft er den frivillige lokale arbejdsgruppe, som også har fejret 10 års jubilæum i 2018 med et stort arrangementet på tangen den 1. juli. De frivillige varetager en lang række vigtige opgaver på arealerne: de plejer naturen, har opsyn med kreaturerne og laver masser af god formidling for de mange besøgende.

FAKTA

Naturreservatet udgør ialt 20 hektar strandeng. 7,7 hektar administreres efter aftale med Fonden Den Hageske Stiftelse, de resterende hektar efter aftale med Lyngbækgård, Sølyst Strandpark, Fredensborg Kommune og Naturstyrelsen.

NATURRESERVATER

HAR DANMARKS RADIO UDFLYTTET KONCERTHUSET?

Tekst og fotos: Esben Eriksen, medlem af Dansk Ornitologisk Forenings fynske lokalafdeling, DOF Fyn



NATURFORMIDLING

Nej, det er det nye tårn, som Fugleværnsfonden har opført ved Gulstav Mose. Og flot ser det ud. Et meget anvendeligt tårn i et moderne lyst lammelbelædt design. En lille arkitektonisk perle, der både er flot at kigge på - og flot at kigge fra. Her venter helt sikkert mange spændende oplevelser med flyvende rørdrummer over mosen eller en gravling på morgenvandring på Ørnehøj.

Væk med det gamle

Det gamle tårn blev i efteråret brudt ned af Fugleværnsfondens arbejdsgruppe og andre gode kræfter. Allerede samme efterår stod det nye tårn klart. Det skal ikke males, og med tiden vil det blive gråt.

Gode adgangsforhold

Adgangsforholdene til tårnet er klart forbedret. Trappen op går ad 30 brede trin, og den er ikke så stejl som tidligere. Det er muligt at støtte sig til gelænder og afskærmning på begge sider af trappen. Tårnets beklædning sikrer, at brugerne kan færdes sikkert op og ned. Ligesom man næsten uset kan gå op i tårnet. Når man har nået toppen, møder man et stort stabilt trædæk. Dækket er



Udsigten mod nord over Ørnehøj. Fine muligheder for at følge med i det sydgående fugletræk om efteråret.

rigeligt stort til at mindst fem teleskop- eller fotostativer kan være fuldt udslået. Konstruktionen er stabil. Det betyder, at man kan kigge i teleskop, uden at rystelser forplanter sig til tårnet fra andre, der færdes op og ned ad trappen. Ligesom der er mulighed for afsætning til kaffe og notesbog.

Gode oplevelser i sigte

Udsigten er som fra det gamle tårn eminent mod syd og nord. Et helt afgørende plus er, at tårnet er åbent. Det gør, at man kan følge med i fugletrækket over hovedet på en. Mange fugletårne kan ende som læskur på pæle, men ikke her. Mindre børn vil dog have svært ved at se ud, men det kan afhjælpes af et par kasser eller lignende.

Der venter helt sikkert gode oplevelser til de kommende brugere af tårnet. Mit første besøg på mortensaftensdag, gav ikke det store. En flok knar- og gråender frydede sig dog over, at de lå i mosen - og ikke i ovnen. Men når foråret melder sig, og rørdrummen pauker, de grønne frøer kvækker og fuglene synger - så bliver der fuldt hus i det nye "koncerthus".



Oppe i tårnet er man også godt skjult. Bemærk de to mennesker i tårnet.

EU LIFE RARE NATURE

Fra 2012- 2018 har Fugleværnsfondens naturreservat Gulstav Mose på Sydlangeland indgået som en del af EU LIFE-projektet Rare Nature med Faaborg-Midtfyn Kommune som projektleder. I projektet er 18 lysåbne våde naturområder blevet sikret og forbedret på Langeland, Fyn og i Midtjylland. Gulstav Mose indgår med rijkær og den sjældne og prioriterede naturtype: kalkrig mose med hvas avneknippe. Projektet finansieres af EU LIFE+ samt projektparterne og Villum Fonden. Med til projektet hører også opførelse af et nyt fugletårn i Gulstav Mose, designet af Tobias Jacobsen, og med yderligere tilskud på 100.000 kr. fra Grosserer Schielerup og Hustrus Fond 1. Tårnet er netop færdiggjort og tilgængeligt for offentligheden.



Udsigt mod syd over Gulstav Mose. Godt udsyn og rig mulighed for afsætning af diverse under obsen.



Af Hanne Havemose

Hvad er Gubra?

Gubra er en privatejet biotekvirksomhed etableret i 2008, som laver præklinisk forskning til behandling af sygdomme som eksempelvis diabetes og fedme. Det er en virksomhed i stor vækst, som i dag tæller 150 medarbejdere.

Administrerende direktør Henrik Blou står for udvikling og implementering af virksomhedens overordnede målsætninger og strategier, og i dette arbejde er bæredygtighed et centralt element. Det gælder både internt i virksomheden og i forhold til omverdenen:

- Det har været meget vigtigt for ejerne af Gubra, at opbygge en sund virksomhed og samtidig have fokus på bæredygtighed. Vi skal selvfølgelig være konkurrencedygtige, men vi prøver at tænke bæredygtighed ind på så mange planer, vi nu kan. Det skal være et godt sted at være som medarbejder, og vi vil gerne have en god interaktion med det omkringliggende samfund og miljø, fortæller Gubras direktør.

VIRKSOMHEDSSPONSOR

Fugleværnsfondens første virksomhedssponsor:

'DET GIVER SUPER GOD MENING'

Fugleværnsfonden blev i august 2018 kontaktet af virksomheden Gubra, som gerne ville i dialog om et muligt samarbejde, hvor de kunne bidrage til at fremme naturen i Danmark. Efter en god snak om de forskellige muligheder, har de valgt at støtte Fugleværnsfondens naturreservat ved Gundsømagle Sø med 100.000 kr. om året i mindst 5 år. Vi har talt med Gubras direktør Henrik Blou om baggrunden for deres valg.

Efterhånden som de er nået en vis størrelse, er de begyndt at tænke mere struktureret omkring bæredygtighed, hvilket udmønter sig både på arbejdspladsen og i form af investeringer i forskellige projekter og sponsorater, heriblandt Fugleværnsfonden:

- Gubras stiftere og ledelse har altid ønsket, at en del af overskuddet fra virksomheden skulle kanaliseres ud i noget, der kunne gøre en forskel. På vores arbejdsplads er vi mange som deler en passion for natur, biodiversitet og klima, og derfor er det oplagt for os at støtte Fugleværnsfondens arbejde.

Det små har betydning for det store

- Mange ting kan synes små og banale hver for sig, men grundtanken er, at hvis vi arbejder med så mange forskellige aspekter af bæredygtighed som muligt, så gør det en forskel, fortæller Henrik Blou, og refererer til daglig praksis på arbejdspladsen, hvor Gubra forsøger at sætte så mange grønne aftryk, de overhovedet kan.

De har affaldssortering, de prøver at begrænse energiforbruget, og den elektricitet, som de ikke

kan undgå at bruge, er 100% grøn. De passer deres omkringliggende grønne arealer på i alt fire hektar efter miljørigtige principper, og deres kantine har det økologiske guldmærke. Alt dette er bevidste valg i forhold til den virksomhedskultur, de ønsker at fremme, understreger Henrik Blou:

- Vi vil gerne skabe et fællesskab omkring bæredygtighed. Mange af vores medarbejdere finder det positivt, at der også er tiltag i Gubra, der ikke har et kommercielt mål. Og vi har en unik mulighed som arbejdsplads for at give vores medarbejdere 'noget med hjem' i form af en øget indsigt i bæredygtige principper.

Projekterne

Gubra støtter også et CO₂-projekt i Kenya og har tidligere støttet miljøorganisationen Plastic Change. Og nu også Fugleværnsfonden, som opfylder virksomhedens ønske om at støtte naturbeskyttelse på helt lokalt plan. Naturreservatet Gundsømagle Sø ligger ikke langt fra Gubra, og virksomhedens medarbejdere vil få mulighed for at komme på besøg for at følge med i tiltagene og naturforvaltningen samt opleve naturen og fuglelivet i området.

Relevant for andre virksomheder

Det er dog ikke kun indenfor egen virksomhed, at Henrik Blou ser muligheder. Han har også ambitioner for andre sponserater på Fugleværnsfondens vegne:

- Gubra er en forholdsvis lille virksomhed, men vi kan rent faktisk være med til at gøre en forskel i et naturreservat som Gundsømagle Sø. Der findes masser af andre virksomheder som os, som med en mindre investering har mulighed for at fremme et lokalt naturområde, og dermed styrke den danske natur på den lange bane.

Og han fortsætter:

- Min ambition med dette sponserat er ikke kun at gøre en forskel for Gundsømagle Sø. Jeg håber på,

at vi sammen med Fugleværnsfonden kan udvikle et sponsorprodukt, som kan skaleres, så alle fondens 22 naturreservater får hver deres sponsor. Der er rigtig mange gode historier og positive fingeraftryk forbundet med at blive sponsor. Men ikke visionen om at passe på naturen passer ind i mange virksomheders kernefortælling. For os giver det i hvert fald super god mening.

I Fugleværnsfonden er vi stolte af vores første sponsoraftale. Naturreservatet ved Gundsømagle Sø er værdigt trængende, og vi glæder os til at komme i gang med de mange tiltag og forbedringer, der nu er gjort muligt for det smukke naturområde.



NATURFORVALTNING AF GUNDSØMAGLE SØ

Op gennem 1950'erne og -60'erne modtog Gundsømagle Sø store mængder urensset spildevand, hvilket endte med at tage livet af Nordsjællands måske mest fuglerige sø. Søen lider fortsat under fortidens synder, og Fugleværnsfonden arbejder på at genoprette naturen i søen og derved få genskabt de gode levevilkår for fugle, fisk, insekter og planter.

Rørskoven ved Gundsømagle Sø er Østdanmarks største. Mindre dele af rørskoven skæres med års mellemrum, så den holdes ung og ikke gror til. Den dertil hørende underskov langs søen er tæt med krat, buske og opvækst af unge træer. De gamle træer bliver ikke fældet. Træruinerne er vigtige for fuglene - her er både redested og masser af insekter og larver.

Derudover afgræsser kreaturer i den ene ende af naturreservatet helt ud til vandet. Det skaber en fugtig eng med gode levesteder.

Sidst, men ikke mindst, lægger Fugleværnsfonden stor vægt på at formidle naturen i området. Det sker blandt andet i form af fugleture, informationsplancher og en af Danmarks længste gangbroer ud i rørskoven.

Gundsømagle Sø er skægmejseland. Her lever den i rørskoven, hvor den er at finde året rundt. Om sommeren lever den af insekter, og om vinteren af tagrørens frøsætning, som Fugleværnsfonden derfor passer særlig godt på. Foto: Peter Bo.

VIRKSOMHEDSSPONSOR

FÆLLESTRÆF 2018

Fællestræf er noget helt særligt. Her får alle Fugleværnsfondens frivillige lejlighed til en snak på tværs om de forskellige opgaver, de hver især udfører. I år blev træffet afholdt i Bøjden Nor på Syd-fyn, hvor over 70 frivillige fra fondens 17 arbejdsgrupper fra hele landet mødtes til lige dele socialt samvær og faglig vidensdeling.

Med udgangspunkt i arrangementets placering, fortalte Fugleværnsfondens naturforvalter Søren Ring om den lange og svære proces med at ændre opdyrkede marker til natur for fugle i Bøjden Nor samt om arbejdet med genetableringen af overdrev, som var en del af målsætningerne for det EU LIFE-projekt i naturreservatet, som blev afsluttet i 2013. Den succesfulde etablering af naturreservatets yngleøer blev også fremvist og gennemgået af professionel yngleø-ekspert, Henrik Mørup-Petersen, samtidig med at der var rig lejlighed til at iagttage fuglelivet på stedet. Blandt andet hvidklire, mudderklire, lille kobbersnepe, dobbeltbekkasin, ryle og hjejle lod sig se til stor glæde for de mange fugleentusiaster, som mange af Fugleværnsfondens frivillige jo også er.

Stort tak til den frivillige arbejdsgruppe ved Bøjden Nor som har stået for størstedelen af planlægningen og afviklingen af arrangementet. Det var en uundværlig del af det store hele.



KORT NYT

SVARTINGEDAL

Fugleværnsfondens nyeste naturreservat Svartingedal er nu åbent for besøgende, og en frivillig lokal arbejdsgruppe er i fuld gang med at gøre stedet endnu mere attraktivt for både fugle og folk. De første guidede ture har været afholdt, og der er en folder og en stor formidlingsplanche på vej. Der er med andre ord ingen tvivl om, at Svartingedal, som før var en hengemt naturperle, nu er ved at blive et attraktivt udflugtsmål igen.

Det er imidlertid også Fugleværnsfondens ønske at passe godt på fuglene og naturlivet i området. Al formidling har derfor til formål at give besøgende indblik i Svartingedals værdifulde natur, og hvorfor det er så vigtigt at passe på den. Blandt andet derfor holdt Fugleværnsfonden BioBlitz i juni med fund af mange forskellige og spændende arter, heriblandt den supersjældne blødvinge *Malthinus seriepunctatus*, kun fundet en gang før i landet.

Bioblitzere i Svartingedal. Foto: Allan Gudio Nielsen



PURPURGØGEURT

Orkideer får en til at tænke på tropiske regnskove, men Danmark har faktisk sine egne, nogle er endda ganske sjældne.

Det kræver imidlertid lysåben natur, og enge, der afgræsses og ikke gødes. Og i modsætning til mange andre plantefrø, der selv leverer næring til at spire, så skal orkidéfrø invaderes af en svamp for at vokse. Fænomenet kaldes mykorrhiza, og vi må gå ud fra, at denne symbiotiske tilstand mellem svamp og orkidé i høj grad har været tilstede i Fugleværnsfondens naturreservat ved Bøvling Klit i det vestjyske, hvor antallet af purpurgøgeurt slog alle rekorder. For i juni stod 405 flotte purpur-gøgeurter her - i selskab med trævekroner, skjaller og potentiel. Husk; man kan nyde det smukke syn – men afstå trangen til at tage den med hjem!



INSEKTHOTELLER

I forsommeren blev der gået til stålet, da der var indbudt til insekthotelworkshop i Vaserne. Arrangementet var populært, og de mange fremmødte viste med al tydelighed, at både voksne og børn har stor lyst til at lave noget sammen, i naturen - og for naturen ikke mindst.

Først og fremmest giver et insekthotel mulighed for at følge med i insekternes spændende liv og for at øge diversiteten. Både i egen have og i Fugleværnsfondens naturreservater, hvor flere insekthoteller er blevet installeret i gamle planchehalvtage over de seneste år.

Vil du også prøve kræfter med sav, hammer, kvas og potteskår, så kan du finde mere info på Fugleværnsfondens hjemmeside under 'naturvejledning' samt holde øje med kommende arrangementer.



Foto: Poul Holm Pedersen

OPKØB NYORD

I august gik købet af 18,6 hektar på Nyord Enge igennem, hvormed naturreservatet udgør knapt 205 hektar.

Det udvidede areal skal bruges til at fortsætte den naturforvaltning for fugle, som Fugleværnsfonden igennem Græsningslauget Nyord Strandenge hidtil har fokuseret på med stor succes: afgræsning med kødkvæg, høslæt, målrettede rydninger og regulering af ræv.

Den målrettede forvaltning af området har de seneste år betydet en meget markant fremgang for en række jordrugende fugle, vibe og rødben i særdeleshed.



KORT NYT

ØKONOMISK BERETNING FOR 2017

Fondens erhvervsindkomst, som primært stammer fra indtægter i forbindelse med afgræsning af engarealer, udgjorde 1,5 mio. kr. i 2017. Afgræsningen er et vigtigt led i den naturpleje, der finder sted i mange af naturreservaterne, med henblik på at forbedre fuglenes vilkår, med primært fokus på de truede og sårbare fugle. Af de øvrige indtægter i 2017 hidrører 3,3 mio. kr. fra fonde og legater. Indtægten fra gaver steg lidt i forhold til året før og var i 2017 på 878 t.kr. (823 t.kr. i år 2015).

Indtægten fra arv udgjorde i 2017 260 t.kr. Fugleværnsfondens indtægter fra arv har i de foregående fem år svinget mellem 0,3 mio. kr. og 15,3 mio. kr., og indtægten fra arv i 2017 var meget lavere end budgetteret. Årsagen hertil var, at en arvesag på 4,0 mio. kr. havde en usædvanlig lang behandlingstid og først er færdigbehandlet i 2018.

Finansielle indtægter var i 2017 på 199 t.kr., og årets indtægter blev samlet set på 6,8 mio. kr. inklusiv de finansielle indtægter.

8,4 mio. kr. blev i 2017 anvendt til naturreservaternes naturpleje samt overvågning og formidling i henhold til fondens formål. 1,4 mio. kr. blev anvendt til administration.

Økonomisk set gav 2017 et underskud på 2,9 mio. kr., som blev dækket af fondens egenkapital. Pr. 31. december 2017 udgjorde den samlede egenkapital 21,3 mio. kr. Heraf er grundfonden på 5,0 mio. kr., og en udligningsfond er på 6 mio. kr. Resten af egenkapitalen er henlagt til brug efter fondens formål, blandt andet til opkøb af nye arealer. Egenkapitalen skal modsvare fondens langsigtede mål for naturreservaterne, sikre mulighed for relevante opkøb og samtidig være en buffer til imødegåelse af den usikkerhed i indtægter, der er resultatet af, at indtægterne primært udgøres af gaver, arv og fondsmidler. Målet om, at den samlede egenkapital fremover som minimum består af en grundfond på 5 mio. kr. og en udligningsfond på 6 mio. kr., blev realiseret i 2016. Fugleværnsfondens strategi og målsætninger fremgår af fondens hjemmeside www.fugleværnsfonden.dk, hvor man også kan læse årsrapporten for 2017.



NYT BESTYRELSESMEDLEM

I april 2018 tiltrådte Steen Riisgaard, som nyt bestyrelsesmedlem i Fugleværnsfonden. Steen Riisgaard er dansk mikrobiolog og erhvervsmand, uddannet cand.scient. fra Københavns Universitet. Han er tidligere administrerende direktør for Novozymes A/S indtil 2013, og sidder nu som bestyrelsesformand i COWI Holding A/S, ALK-Abelló A/S, Xellia Pharmaceutical A/S og WWF Denmark. Derudover er han næstformand i Villum Fonden, og medlem af bestyrelsen hos både Novo A/S, i Novo Nordisk Fonden, Aarhus Universitet, Corbion og VKR Holding.

ØKONOMI

HVAD GÅR PENGENE TIL?

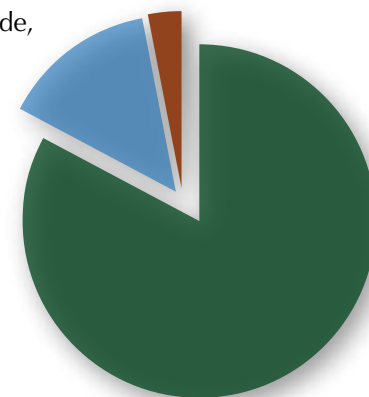
Figuren viser den procentvise fordeling af anvendte midler i 2017. Som det fremgår, er det fortsat Fugleværnsfondens overordnede mål, at brugen af fondens økonomiske ressourcer fordeles således, at udgifterne til administration holdes på lavest mulige niveau.

FORMIDLING/FUNDRAISING (3%)

Guidede ture, formidlingsplancher, informationsmateriale, hjemmeside, indsamling

ADMINISTRATION/ FUNDRAISING (14%)

Kørsel, husleje, revision/regnskabsbistand, løn, kontorartikler, telefon, internet mv.



RESERVATPLEJE (83%)

Naturpleje, projekter, publikumsfaciliteter, overvågning, samarbejde med arbejdsgrupper, løn direkte relateret til reservater, konsulentbistand, plejeplaner, ejendomsskatter og forsikringer

Fugleværnsfonden og persondataforordningen:

Den 25. maj 2018 trådte persondataforordningen i kraft i Danmark. Det har givet en meget stor arbejdsbelastning for mange virksomheder og organisationer i starten af 2018. Også for Fugleværnsfonden, som idag overholder og efterlever alle krav og procedurer i forordningen, så vi derved kan sikre, at alle persondata, der bliver behandlet af Fugleværnsfonden og af fondens leverandører, er i sikre hænder. Læs mere om Fugleværnsfondens persondatapolitik på www.fugleværnsfonden.dk.

Private bidrag

På dette sted i Fugleværnsfondens årsskrift plejer der at være en opgørelse med alle navne på de mange af vores trofaste støtter, der i årets løb har givet 500 kr. og derover i bidrag til Fugleværnsfonden. Det kan vi desværre ikke længere, da vi i henhold til den nye persondataforordning, skal indhente samtykke fra hver enkelt, og det har vi desværre ikke ressourcer til.

Vi beklager mange gange, at vi ikke længere kan bringe denne liste, men vi vil gerne benytte lejligheden til at takke jer alle for de meget fine bidrag til Fugleværnsfondens vigtige arbejde.

En særlig tak rettes til de nyligt afdøde, som betænkte Fugleværnsfonden i deres testamenter i 2018. Vil du også give en helt særlig gave til kommende generationer? Læs mere på www.fugleværnsfonden.dk/testamente.

Fugleværnsfonden vil gerne takke alle frivillige for det store engagement i 2018. Vi takker også alle fonde, virksomheder, myndigheder og private, som har bidraget med støtte i det forløbne år.

En særlig tak skal rettes til følgende:

- Aage V. Jensen Naturfond
- Realdania
- 15. juni Fonden
- Slots- og Kulturstyrelsen
- ANT Fonden
- Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
- Friluftsrådet
- Gubra ApS
- Martin Pedersens Mindelegat
- Fabrikant Chas. Ozens Fond
- Grosserer Schiellerup og Hustrus Fond 1
- NaturErhvervstyrelsen
- Velux Fonden
- DOF Travel
- Torben og Alice Frimodts Fond
- Fabrikant Mads Clausens Fond
- Fonden Kjebi
- Lemvig-Müller Fonden
- Frimodt-Heineke Fonden
- Grosserer Andreas Collstrop og søn Rudolf Collstrops Mindelegat
- Fonden til Værn for Værgeløse Dyr
- Mors-Thy Familielandbrug
- Frk. Alma Caroline Madsens Mindelegat
- Fanefjord Sparekasse
- Fredensborg Kommune
- Direktør J. P. Lund og Hustru Vilhelmine Født Bugge's Legat
- Trælastbranchens Fond af 1975
- Dyreværnsforeningen Svalens Fond

Foto: Skovskade af Allan Gudio Nielsen



FUGLEVÆRNSFONDEN ER:

Bestyrelse

Martin Iversen, formand, fhv. viceskoleinspektør
Lennart Ricard, næstformand, advokat, cand.jur.
Henrik Nepper-Christensen, cand. polit.
Martin Kviesgaard, bankdirektør
Peter Friis Møller, forstkandidat, cand.silv.
Torben Bøgeskov, naturvejleder
Egon Østergaard, lærer
Nils-Erik Nørsker, advokat, cand.jur.
Ole Have Jørgensen, biolog, cand.scient.
Jonna Odgaard, journalist
Leo Bjørnskov, cand.jur
Steen Riisgaard, mikrobiolog, cand scient.

Sekretariat

Kristian Dammand Nielsen, direktør
Allan Gudio Nielsen, naturvejleder
Søren Ring, naturforvalter
Jørn Dyhrberg Larsen, naturforvalter
Emilie Berg Schmidt, naturforvalter
Hanne Havemose, kommunikationsmedarbejder
Maria Elisabeth Laursen, studentermedhjælp
Ellen Hansen, frivillig
Peter Vadum, frivillig

Samt de over 200 frivillige i fondens reserverater

Derudover vil vi gerne takke for de bidrag, som er indgået til DOF via aftalerne om bidrag fra naturbeskyttere. Disse midler fordeles mellem DOF og Fugleværnsfonden, således at Fugleværnsfonden modtager 15 %.

Fugleværnsfondens reservater



- 1 **NIVÅ BUGT STRANDENGE**, Nordsjælland (2008) 20 hektar strandeng
- 2 **VASERNE**, Nordsjælland (1999) 14 hektar sø, ellesum, skov og krat
- 3 **GUNDSØMAGLE SØ**, Nordsjælland (1984) 60,5 hektar sø, rørskov, skov og krat
- 4 **RAVNSTRUP SØ**, Sydsjælland (1983) 8,9 hektar sø, rørskov og mose
- 5 **ÆGHOLM**, nord for Møn (1969) 2,3 hektar kystfugleø
- 6 **NYORD**, ved Møn (1971, 1989, 1990, 1991, 2001, 2018) 204,8 hektar strandeng og strandrørsump
- 7 **BARUP SØ**, Nordfalster (1988) 26,5 hektar rørskov, sø og krat
- 8 **SAKSFJED/HYLLEKROG**, Sydlolland (1995) 198,8 hektar løvskov, strandeng, strandfælle og klit
- 9 **NAKSKOV INDRÆFJORD**, Vestlolland (1987) 10 hektar rørskov og sø
- 10 **GULSTAV MOSE**, Sydlangeland (1971, 1976) 6,9 hektar rigkær
- 11 **TRYGGELEV NOR**, Sydlangeland (1975, 1981, 1997, 2004) 137 hektar sø, rørskov, eng og krat
- 12 **ROHOLM**, Odense Fjord (1978) 0,5 hektar kystfugleø
- 13 **BØJDEN NOR**, Sydvestfyn (1980, 2011) 42,7 hektar strandeng og brakvandsvig
- 14 **SØGÅRD MOSE**, Sønderjylland (1986) 16,5 hektar hedemose
- 15 **BREMSBØL SØ**, Sønderjylland (2013) 18,7 hektar sø og enge
- 16 **SØLSTED MOSE**, Sønderjylland (1993, 1994, 1996, 2013) 102,7 hektar hedemose
- 17 **STORMENGENE**, Rømø (1991, 1994) 41,7 hektar strandeng
- 18 **STUBBE SØ**, Djursland (2002) 23,4 hektar eng, overdrev og skov
- 19 **BØVLING KLIT**, Vestjylland (1979, 1983) 7,3 hektar strandeng
- 20 **AGERØ**, Mors (1982, 2002) 27,4 hektar strandeng
- 21 **RÅBJERG MOSE**, Nordjylland (1991) 0,6 hektar hedemose
- 22 **SVARTINGEDAL**, Bornholm (2017) 28 hektar skov

